

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. IX. De Apostatis, & reiterantibus Baptisma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

XI. ASSERTIO 2. Ordinatus ab Episcopo schismatico ab officio poterit incontinenti repelli: nisi legitime probaverit, cum ipso fuisse misericorditer dispensatum, & ab eo, qui super hoc habuerit potestatem dispensandi, prout statuit Innocentius III. in c. *Fraternitati*. 2. & ult. h. t. Ubi quædam sunt notanda 1. nomine schismatici hic intelligitur, qui strictè ac propriè est schismaticus, nam ordinatus à schismatico latè accepto, qui non obedit Papæ aliquid præcipienti, non est repellendus ab officio, sive ab usu, & executione Ordinis, Abb. h. n. 1. not. 1. Deinde intelligi debet de Episcopo schismatico, qui publicè, & nominatim est denunciatus, juxta Extravag. Constantensem ad evitanda, nam qui à tali Ordine suscepit, suspensus est ab usu, & executione Ordinis, ut colligitur ex hoc c. Laym. in c. *Quia*. 5. n. 3. de Elect.

Notandum secundò. Quando in cit. c. 2. h. t. dicitur, quòd ordinatus à schismatico possit ab officio repelli, supplendum est, & debet, quia ordinatio fuit irrita, quoad executionem, sive exercitium Ordinis, cit. c. 1. & ibi Gl. V. Irritas, h. t. vel poterit re-

pellì ab officio, nisi Archiepiscopus cum ipso voluerit dispensare, Abb. in cit. c. 2. in fine.

Notandum tertio. Qui asserit, secum dispensatum esse, id legitime probare debet, & quòd is, qui dispensavit, habuerit potestatem dispensandi, aliàs nihil actum fuisset, prout sumitur ex cit. c. 2. & ibi Gl. V. Potestatem, & Abb. n. 2. h. t. ubi ait, quòd quando dispensatio facta est ab eo, cui facultas dispensandi jure speciali solum competit, debeat dispensatus petere ab eo non tantum litteras dispensationis factæ, sed etiam copiam authenticam potestatis dispensandi specialiter concessæ.

Notandum quartò. Cum eo, qui scienter, vel ex crassa, & supina ignorantia ordinatus fuit ab Episcopo schismatico, solus Papa dispensare potest, arg. cit. c. *Quia diligentia*. 5. & ibi Laym. num. 3. de Elect. cum eo verò, qui ex ignorantia inculpabili Ordine suscepit, quia probabiliter nescivit, Ordinantem fuisse schismaticum, etiam Episcopus dispensare potest, Gl. in cit. c. 2. V. Potestatem, & ibid. Abb. n. 7. licet in simili distinguitur in c. 1. de Ordin. ab Episc. qui renunt. & c.

T I T V L V S IX.

DE APOSTATIS, ET REITERANTIBUS BAPTISMA.

Affine crimen hæresi, & schismati est Apostasia, quamvis gravius utroque, ideoque postquam de hæreticis, & schismaticis actum est, subjungitur hic Titulus de Apostatis, & de reiterantibus baptismum, quia hi, dum recedunt à priore baptismo, per reiterationem quasi apostatare videntur, Abb. h. n. in Rubrica.

§. I.

De Apostasia in genere, & in specie
de apostasia à fide, eiusque
pœnis.

QUÆRITUR primò. Quid sit apostasia in genere, & quot sint ejus species? Resp. Apostasia ex vi nominis importat quandam defectionem, sive recessum à Deo, ut docet S. Thom. 2. 2. q. 12. art. 1. in corp. adeoque Apostata est Christianus, qui à Deo temerariè recessit: unde tres sunt apostasie species, una perfidiæ, per quam à fide receditur; altera inobedientiæ, cum quis jussis præceptis Prælatorum obedire penitus recusat, cujus præcipua species est schisma, de quo tit. præced. Laym. l. 2. tr. 1. c. 16. n. 1. in fine. item si quis SS. Canonibus, & Dei præceptis non obedit ex superbia, vel contemptu, c. 1. caus. 3. q. 4. c. 2. de majorit. & obed. Farinac. cit. tr. q. 183. §. 5. n. 54. Tertia species est apostasia irregularitatis, per quam receditur ab Ordine sacro suscepto, vel à Religione, quam quis professus est, S. Thom. 2. 2. q. 10. art. 1. in corp. Gl. in c. 1. V. Apostasia. h. t. Hostiens. in summa n. 1. & 2. eod.

II. Quæritur secundò. Quis sit, & dicatur apostata à fide, & quæ sint in eum pœnæ decretæ?

Resp. primò. Apostata à fide ille dicitur, qui in totum à fide Christi recedit, sive totaliter eam deserit, ut si Christianus efficitur Judæus aut Turca, l. 1. & 2. c. de apostat. c. Non potest. 24. caus. 2. q. 7. Farinac. tr. de hæres. q. 183. §. 2. n. 13.

Ubi notandum primò. Apostasia à fide est species infidelitatis, sed non essentialiter distincta ab hæresi, sed solum nomine, & accidentaliter, quia Apostata est verè hæreticus, à quo in eo solum distinguitur, quòd hæreticus ex parte solum deficit à fide Catholica, unum aut aliquos tantum articulos fidei negando, non tamen totam fidem: Apostata verò in totum recedit à fide, sive omnino eam deserit: at major, vel minor recessus à fide, quam quis semel est professus, speciem non mutat: & licet Apostata fiat paganus, sive gentilis, vel Judæus, non tamen ideo desinit esse hæreticus, quia contradicit fidei Christianæ, & Catholicæ, quam antea reipsa professus est, in quo differt à pagano, sive gentili, qui negat fidem Christianam, quam antea nullo modo suscepit: à Judæo verò talis differt, quia hic contradicit fidei Christianæ, quam in typis, umbris, & figuris antea receperat, & tenuerat, non autem reipsa, Aror p. 1. l. 8. c. 21. Quare apostasia non est species essentialiter distincta à cæteris speciebus infidelitatis, sed tantum addit circumstantiam valde notabiliter aggravantem pravitatem, seu deformitatem infidelitatis, ut docet S. Thom. 2. 2. q. 10. art. 3. Et hinc etiam idem 2.

2. q. 10. art. 5. docet, tres tantum esse species infidelitatis, Paganismum, Judaismum, & hæresim: quia omnis apostata à fide re ipsa est etiam hæreticus; non tamen vice versâ, omnis hæreticus est apostata, propriè & strictè loquendo: nam apostasia dupliciter spectari potest, vel quoad terminum à quo, quatenus est totalis recessus à vera fide semel suscepta, quod est velut proprium, & essentiale apostasiæ, & ut sic differt ab hæresi, tanquam majus à minore, & extensius à minùs extenso, quia apostata propriè dicitur is, qui Christum, & Christianam fidem, quam suscepit, penitus abnegat: hæreticus verò, qui non omnino, sed solum quoad unum, vel aliquos articulos à fide recedit. Vel apostasia consideratur, non quatenus est recessus à fide Catholica, sed conversio, sive transitus ad falsam aliquam sectam, & ut sic est infidelitas ejus speciei, ad quam fit transitus, ut Judaismus, Paganismus, vel Atheismus, quod tamen solum materiale, & accidentale est in apostasia: nam si quis totam fidem Christianam semel susceptam omnino deserat, verus est apostata, etiam si ad aliam falsam sectam non transeat, *Sanch. l. 2. Mor. c. 7. n. 16. & 17. Laym. l. 2. Theol. Mor. tr. 1. c. 16. n. 2. & 2.*

Resp. secundò. Apostata à fide iisdem pœnis sunt obnoxii, quibus hæretici, quia sunt verè hæretici, cum deficient à fide Catholica, quam sunt professi, idèque omnes pœnæ Jure decretæ in hæreticos etiam locum habent in apostatis à fide, *Abb. in c. 1. n. 3. h. t. Hostiens. in summa eod. n. 3. Silvest. V. Apostasia. n. 11. q. 8. Azo cit. c. 21. q. 7.*

III. Cæterum qui baptismum spontè receperunt, compellendi sunt, ut dimissis prioribus erroribus, & ritibus, Christianam fidem de novo susceptam observent, prout sumitur ex c. *Quidam. 4. h. t.* quod est desumptum ex Concilio generali Lateranensi si sub Innocentio III. c. 70. Ubi præcipitur, ut » Judæi, vel alii infideles, qui voluntariè baptizati » fuerunt, sed prioris ritus reliquias retinent, & Christianæ Religionis decorem tali commixtione confundunt, per Prælatos Ecclesiasticos compescantur à tali observatione veteris ritus, ut sicut libero arbitrio ad baptismum acceperunt, ita necessitas coactionis in ejus observatione eos conservet: » cum minus malum sit viam Domini non agnoscere, quam post agnitam retroire: nam & juxta S. » Scripturam (*Eccles. c. 3. Deuter. 22.*) maledictus est homo, qui duabus viis ingreditur, nec indui quis debet veste lino lanæque contextâ. Hinc colligitur, quòd plus peccat Christianus recedens à fide Christiana, quam semel suscepit, quàm ille, qui fidem non agnovit, *Gl. hic in notatis.*

§. II.

De Apostatis ab Ordine Clericali, & à Religione, ac pœnis eorum.

IV. Quæritur primò. Quis dicatur apostata ab Ordine Clericali, & quomodo puniatur? Resp. is, qui à statu Clericali, quem edito continentis voto suscepit in manu Episcopi, ad statum conjugalem, vel ad laicalem conversationem, dimisso habitu Clericali, propriâ temeritate transit, apostata ab Ordine dicitur, *Hostiens. in summa n. 2. h. t. Silvest. V. Apostasia. q. 2. n. 3. Farinac. tr. de hæres. q. 183. §. 9. n. 115. &*

alii communiter, Sed & Clericus in minoribus constitutus, si beneficium Ecclesiasticum beat, eoque retento, ad nuptias, vel matrimonium, propriâ auctoritate, se conferat, dimisso Clericali, apostata censetur, quia ratione habitum, & tonsuram ferre tenetur, & ad id est; secus est, si beneficium non obtineat, tunc apostata non censetur, quia liberam habet potestatem, vel statum secularem transeundi facilius, & testamento renunciare Ordini, seu statui Clericali facto, dimittendo habitum, & tonsuram, vel ab eo negotia secularia, nec potest cogi ad retinendum habitum Clericalem, ut colligitur ex c. 7. de Cleric. conjug. *Abb. in c. Tuz. 3. n. 2. Silvest. c. 1. Farinac. c. l. n. 127.*

V. ASSERTIO 2. Pœnæ apostatæ ab Ordine Clericali sunt, imprimis excommunicatio, & sed ferenda, *Abb. in c. 1. n. 3. h. t. Menoch. Judic. casu. 14. n. 48. 2. Pœna infamiz, quæ factò incurrit, durante apostasiâ, idèque ab eo, & testimonio ferendo repellitur, c. 1. caus. 1. q. 7. nec admitti potest ad dignitatem, quodvis officium, Menoch. c. 1. Diar. in præf. 115. n. 2. Tertia pœna est, quòd Clericus, dimisso habitu Clericali, & tonsurâ mutatum non reassumserit, perdit privilegium Clericalis, ita ut percutiens illum non incurrat nonem, si quis suadente 29. caus. 17. q. 4. tunc privilegium fori, prout sumitur ex c. *Fredericus. secundum unam ejus expositionem*, ubi præcipitur ut Clerici, qui relicto Ordine Clericali, & habitu suo, in apostasia, tanquam Laici conversantur, criminibus comprehensi teneantur, per censuram Ecclesiasticam non liberentur. Quia cum ipsi temperint Ecclesiam, meritò etiam ab Ecclesia temni debent, ut si capti fuerint, Ecclesia teneberet per censuram Ecclesiasticam alios hæreticos, vel percutientes Clericos, prout exprimitur in c. 1. n. 5. & 6. h. t. *Silvest. V. Apostasia. in audientia. 25. de sent. excomm. Gl. in c. 1. Liberari in fine h. t. Farin. c. l.**

Alii verò hoc c. intelligunt de Clerico, qui constituto, qui si à statu Clericali recedit, & in apostasia persistit, ita ut incorrigibilis omnino privilegio Clericali est privandus, & *Hostiens. in cit. c. 1. col. 1. §. Tertiū dicitur, idem dicendum de Clerico, qui in delictis est deprehensus, Abb. ibid. in 3. lectura, quæ vera est, non tamen videtur congruere litteræ.*

VI. Cæterum prædictæ pœnæ locum habent, quando constat de apostasia ab Ordine, & habitu Clericali, si verò Clerici graviter de illa fuerint infamati, suspensi, tunc deficiente probatione, per censuram Ecclesiasticam compellendi sunt ad Canonici, prout statuitur in c. *Tuz. 3. h. t. Innocentius III. rescribit: quòd Clerici, qui de apostasiæ crimine infamati, quia videlicet habitum Clericalem abjecerunt, non sunt in habitu tolerandi, sed per censuram Ecclesiasticam coërcendi, donec deficiente probatione ad infamiam abolendam purgationem Canonici*

præstiterint. Hinc patet, quomodo procedi debeat contra Clericos infamatos de Apostasia, nam coercendi sunt, donec se purgaverint, non quod debeant compelli præcisè ad reassumendum habitum, donec se purgaverint, nam notarentur quâdam infamia, si deberent reassumere habitum, & postea securâ purgatione, cum rursus deponerent: sed quia compelli debent ad reassumendum habitum Clericalem, vel ad se purgandum de infamia, & deficiente probatione, statuitur eis terminus ad se purgandum, quam purgationem si non præstiterint, habentur pro convictis, & compelluntur reassumere habitum, *Abb. hic not. 2. n. 1.* Idque intelligendum est de ijs, qui in Sacris Ordinibus sunt constituti, hi enim ad sæculum redire non possunt, sicut possunt, qui in inferioribus Ordinibus sunt constituti, *Gl. hic V. Tolerandi.*

VII. Præterea statutum est in c. *anobis* s. h. r. quod Clerici Apostatae, qui dimisso habitu, in custodia detinentur, si nec minis, nec blanditijs induci possunt, ut abiectionem habitum reassumant, si ita videbitur, sub gravi custodia asseruari, & incarcerari possunt, ita ut solum misera vita ipsis referatur, donec à sua nequitia resipiscant.

Hinc colligitur primò, quod Iudex Ecclesiasticus habeat potestatem imponendi pœnam carceris, & licet alias carcer sit deputatus potius ad custodiendam, quam ad pœnam, *l. aut damnum* §. *Solem ff. de pœnis*: tamen de Jure Canonico carcer servare potest, & ad custodiam, & ad pœnam, c. *Quamvis* 3. de pœnis in 6. *Abb. hic n. 2.* Colligitur secundò. Potest Clericus conspici etiam in durum carcerem, ita ut in eo miseram vitam ducat, & pœne doloris, & angustiae sustentandus sit, ut dicitur in c. *No vimus* 27. in fine de V. & non tamen debet ita durus esse carcer, ut ob ejus asperitatem, periculum mortis incurrat detentus, alioquin Iudex Ecclesiasticus pœnam irregularitatis non evadet. *Abb. hic n. 1. not. 3.* Colligitur tertio, quod etiam Religiosi dimittentes habitum Religiosum, per Ecclesiasticam censuram compelli possunt ad illum reassumendum, juxta cit. c. *Tue*, & per incarcerationem, juxta cit. c. *pen. h. t. Farinac. cit. q. 183. n. 78.*

VIII. Quæritur secundò. Quis sit, & dicatur Apostata à Religione, seu statu Religioso, & quas pœnas incurrat? Resp. primò. Apostata à Religione est, qui sine licentia Superioris Regularis, ab Ordine Religioso, quem professus est, seu suscepit, recessit, sine proposito redeundi, siue cum proposito nunquam redeundi, *Rodrig. Tomo 1. qq. Regul. q. 30. art. 1. Silvest. V. Apostasia n. 9. q. 4. Laym. l. 2. tr. 1. c. 16. n. 1. & alij communiter.* Requiritur itaq; primò, ut quis sine licentia Prælati sui, ab Ordine Religioso, quem professus est, discesserit, nam si quis cum ejusdem licentia egressus sit à Religione, vel liberatus fuerit à regulari observantia, vel ad Episcopatum legitime translatus, non est Apostata. Deinde requiritur, ut ab omni Religioso instituto, seu Ordine, propria temeritate, recesserit, quia si quis ab Ordine, quem professus est, etiam sine Prælati licentia, & illicitè, ad alium Religiosum Ordinem, quantumvis laxiorem, transiit, non tamen est Apostata, quia ad veram Apostasiam necessarium est, ut quis Religionem, quam professus est, omnino deserat, sine animo transeundi ad aliam Religionem, & cum proposito

nunquam ampliùs ad illam redeundi, *Abb. in c. ult. n. 4. h. t. Silvest. c. l. & Rodrig.* Unde si quis Religionem suam deserat, solum vagandi causâ ad tempus, etiam sine licentia Prælati, retento tamen animo, seu proposito ad illam aliquando redeundi, is fugitivus quidem est censendus, non autem Apostata, ut dictum suprà l. 3. tit. 3. sec. 5. §. 1. Nihil verò refert, an is, qui sine licentia Prælati, Religionem deserit, cum proposito nunquam ad illam redeundi, habitum quoque Religiosum abiciat: an verò illum retineat: nihilominus enim verus Apostata censendus est, quia crimen Apostasiae quoad substantiam consistit in temerario, & illicito recessu à regula Ordinis, siue Religioso vitæ instituto, & quidem in perpetuum, siue cum animo nunquam revertendi ad illam, siue habitus regularis deponatur, siue non, id enim accidentale quid est, & ad substantiam Religionis non pertinet, *Sanch. l. 2. mor. c. 8. n. 4. Azor. p. 1. l. 14. c. 17. q. 6. Farinac. tr. de hæresi q. 183. §. 1. n. 62.*

IX. Resp. secundò. Prima pœna Apostatarum à Religioso Ordine, est, quod ipso jure, seu facto excommunicationem incurrant, ut tradit *Gl. in c. 2. Ne Clerici, vel Monachi. V. Ipso facto in 6. Azor. cit. c. 17. q. 6. Menoch. de arbit. Judic. casu 546. n. 30. Farinac. c. l. n. 107.* idque probari videtur ex cit. c. 2. ubi excommunicantur dimittentes temerè habitum suæ Religionis, ut periculose vagandi occasio Religiosis subtrahatur: ergò siue habitu induti, siue exuti, à Religione defecerint, ut liberè evagentur, excommunicationem ipso facto incurrun. Sed probabilius est contrarium, non esse ipso jure excommunicatos, ut docet *Gl. in c. 1. V. Apostata de temp. ordin. in 6. Sanch. cit. c. 8. n. 20. & alij apud ipsum.* Ratio est, quia in cit. c. 2. soli professi temerè dimittentes habitum suæ Religionis excommunicantur: at Apostatae, de quibus hic loquimur, verè sunt Apostatae, non tamen dimiserunt habitum suæ Religionis, ut supponitur: imò hanc excommunicationem incurrun, qui temerè habitum dimittunt, etiam absque animo apostatandi, siue omnino deserendi Religionem, adeoque Apostasia est impertinens ad hanc excommunicationem incurrendam, nec alibi reperitur in Jure Canonico lata excommunicatio in Apostatas non dimittentes habitum, ergò ob solam Apostasiam non incurritur. Nec obstat, quod finis illius excommunicationis sit, subtrahere occasionem vagandi Religiosis, quia finis illius est, non quælibet occasio vagandi, sed quæ oritur ex habitus dimissione, quæ cessat, cum habitus retinetur, quia tunc Apostatae Religionis cognosci poterunt ex habitu, & capi, ut ad Religionem suam revertantur, *Sanch. c. l. Excommunicantur tamen veri Apostatae per specialia privilegia quibusdam Ordinibus concessa.*

X. Secunda pœna Apostatarum à Religione est, ut si Monachus, seu Religiosus aliquem Sacrum Ordinem in Apostasia (illâ durante) recepit, quantumvis suo Abbati, seu Superiori reconciliatus fuerit, & pœnitentiam egerit, non possit, sine dispensatione Romani Pontificis, ministrare in Ordine sic suscepto, prout statuit Honorius III. in c. *Consultationi* 6. c. ult. h. t.

Ubi notandum primò. Licet nonnulli DD. putent, eum, qui durante Apostasia, minores Ordines suscipit,

fuscepit, etiam incurrere hanc suspensionem, ut non possit ministrare in Ordinibus susceptis; quamvis in eorum usu dispensare possit Episcopus, cum Papa hic non reservet sibi dispensationem, nisi quoad Ordinem Sacrum, Jo. Andr. in cit. c. ult. n. 1. Silvest. V. Apostasia n. 1. q. 8. & alij: probabilius tamen est, quod si Apostata aliam censuram non incurrit, possit promoveri ad Ordines minores, & eorum executionem recipiat, quia in cit. c. ult. solum interdictur Apostatis recipientibus Sacrum Ordinem, usus, seu exercitium illius Ordinis, & dispensatio Papæ reservatur: ergo sine textu, & efficaci ratione, non debet id extendi ad recipientes Ordinem minorem, quod & illis sit interdictus usus illius, quia textus id non dicit, Sanch. l. 6. mor. c. 8. n. 26. Si verò Apostata aliam censuram incurrit, ut si incidisset in excommunicationem latam in c. 2. Ne Clerici, vel Monachi &c. eo quod habitum Regularem temere dimisisset, tunc si in excommunicatione Ordines minores scienter suscepisset, suspensus esset ab exercitio Ordinis sic suscepti, juxta c. Cum illorum 32. de sent. excomm. Abb. hic n. 2. sed hoc ad rem præsentem impertinens est, quia hic tantum loquimur de pœnis ob Apostasiam incurris, Sanch. c. l. n. 25.

XI. Porro addunt aliqui tertiam pœnam Apostatarum à Religione, quod etiam postquam emendati ad pristinam Religionem redierint, non possint eligi in Prælatos, vel Superiores Religionis deferre, ut plures docent apud Sanch. c. l. n. 31. Idque probant ex c. Per tuas 10. de voto, ubi Electus in Episcopum, qui Votum Religionis prius emisit, nondum implevit, cogitur resignare, ergo multò magis professus, qui semel per Apostasiam Religionem dereliquit, quam professus est, eligi non poterit in Prælaturam illius, quia gravius peccavit. Sed probabilius est, hanc pœnam non incurri ab Apostatis, cum nullum Jus extet eam indigens, eosque inhabiles reddens ad Prælaturam. Nec obstat cit. c. Per tuas, quia ibi id decisum fuit, non ob culpam præteritam, sed adhuc pendentem, quia votum illud Religionis nondum erat impletum ab Electo in Episcopum, ideòque adhuc obligabat, Sanch. c. l. n. 32.

§. III.

De reiterantibus Baptismum, eorumque pœnis.

XII. Altera pars Rubricæ hujus Tituli est de Anabaptistis, sive ijs, qui rebaptizant, vel se rebaptizari sinunt: nam Ecclesia sæpius definivit, Baptismum semel ritè collatum reiterandum non esse, cum Characterem imprimat indelebilem, c. Non licet 107. & c. seq. c. Cum itaque 112. ubi id dicitur inexpressibile facinus esse, dis. 4. de consecrat. & novissimè Concilium Trident. Sess. 7. Can. 9. de Sacrament. in genere, & Can. 11. de Baptismo, & Sess. 14. cap. 2.

XIII. Queritur nunc primò, quæ sit pœna reiterantium Baptismum? Resp. Inprimis, qui alterum sciens, vel per ignorantiam crassam, & mortaliter culpabilem, iterum baptizat absolute, irregularis efficitur, ita ut ad Ordines, saltem superiores promoveri non possit, Bern. Diaz. in pract. Canon. V. Rebaptizati c. 15. n. 1. & V. Ordinandi lit. B. idque in-

debitum est, si delictum ejus sit publicum, Navarr. in man. c. 27. n. 246. & communiter apud Laym. l. 1. n. 5. p. 14. quamvis plures DD. putent, quod talis fiat, tamen delictum ejus occultum maneat, tamen nullo jure probant. Id verò probatur h. t. ubi id expressum est de ministrante rebaptizante, adeoque multò magis locum habet ministrante, quia usus, & consuetudo, quæ est optimi interpretis, eam pœnam etiam de rebaptizante intelligit: secus est, si quis alterum non absolute, sed sub conditione, si non est baptizatus, quamvis temerè, & sine præmissa inquisitione baptizatus fuerit: tunc enim non contrahit irregularitas, quia apposita conditio de peccato præterito, si subsistit, impedit actum rebaptizandi, neque talis habuit intentionem iterandi Baptismum, si jam sit baptizatus, autem agentium non operatur ultra intentionem illorum, & leges pœnales intelligi debent absolute, Navarr. c. l. & Laym. quod si non fuerit iterum, non iteratur Baptismus, sed primò tantum. Sed neque irregularis sit, qui gravi metu omnium exterius baptizat simulatè, fingendo se rebaptizantem, cum non habeat intentionem baptizandi, c. l.

XIV. Resp. secundò. Non tantum ministrantes, sed etiam, qui ijs ministrant, ut Acolythes, vel Diaconi officio fungentes, minores, quominus ad Ordines Superiores promoveri possint, prout statuitur in c. Ex litterarum 1. nam cum quidam diuturno morbo confecti mulierum quarundam sortilegarum consilio sanaretur, se iterum baptizari curasset, Acolythes quidam frater illius infirmi, Presbytero rebaptizanti ministravit; quæsitum igitur fuit, quæ pœna puniri debeat Acolythes iste, qui minor erat, & ut frater ipsius sanari posset, id fecit. Respondet Papa Alexander III. quod ad Superiores Ordines promoveri non potest, si factum est publicum, nisi ad Religionem transire velit: ut favore Religionis cum ipso dispensetur, si occultum est, poterit promoveri, ita tamen, ut commissio delicti dignam pœnitentiam agat.

XV. Hinc colligitur primò. Quod etiam publicum, seu notorium impedit promotionem ad Ordines, non item occultum regulariter, quod quis, etiam sine dispensatione, promoveri potest, Abb. hic n. 1. not. 2.

Colligitur secundò. Irregularitas, quam contrahit iste Acolythes, vel alius rebaptizanti ministrans, non est perfecta, & totalis, sed tantum partialis, quæ non impedit, ut ad Superiores Ordines promoveri non possit, ut si requiritur etiam, ut quis per dolum, vel laqueum, adeoque scienter, vel per crassam ignorantiam ministerium rebaptizanti præstiterit, sic contrahit irregularitates, quæ ex delicto oriuntur, Laym. c. 2. n. 1.

Colligitur tertio. Per ingressum in Religionem non tollitur irregularitas, quæ oritur ex peccato publico, ita ut sine dispensatione ad Ordines promoveri non possit, quæ tamen favore Religionis tollitur, Gl. hic V. Religionis.

XV. Respondetur tertio. Qui scienter

solutè, & sine conditione, baptizari sinunt, simpliciter sunt irregulares, ut ad Ecclesiasticos Ordines nullâ ratione promoveri possint, c. *Confirmandum*. 65. *dis. 50.* ubi *Gl. V. Rebaptizati*. id explicat de scienter rebaptizatis, c. *Apros*. 3. *dis. 98. c. Qui in qualibet*. 10. *caus. 1. q. 7. c. Eos*. 118. *dis. 4. de consecr.* Est autem probabilis, hanc irregularitatem, quæ oritur ex baptismo iterato, non incurri ab ignorantibus se jam esse baptizatos, modo non sit ignorantia crassa, seu culpabilis, sed iusta, & probabilis, *Navarr. in Man.* c. 27. n. 146. *Covarr. in Clement. Si furiosus in velle*. 1. p. n. 8. *Diaz. cit. c. 15. §. Invocantur. lit. C. Suar. dis. 42. de censur. sec. 1. n. 1. Laym. cit. c. 2. n. 21.* Ratio est: tum quia hæc irregularitas imponitur propter delictum; ergo ubi nullum est delictum, siue culpa, nulla erit irregularitas; tum quia propriè loquendo, non censetur iteratum, quod nescitur esse factum, c. *Solemnitates*. 16. *dis. 1. de consecr.* tum quia hæc irregularitas, cum sit pœna, non incurritur sine peccato, etsi aliàs aliquando irregularitas sine culpa contrahatur. Non obstat, quod in *cit. c. Qui in qualibet* dicitur, qui in qualibet ætate alibi, quam in Ecclesia baptizati, aut rebaptizati sunt, ad Ecclesiasticam militiam profus non permittuntur accedere. Ex quo colligi videtur, quod etiam infantes rebaptizati irregularitatem contrahant. Nam ut explicat *Gl. ibid. V. Etate*, ibi sermo est de ætate discreta, siue doli capace, ut etiam colligitur ex verbis sequentibus: nam aliàs parvulos ab hæreticis baptizatos, si adulti conversi fuerint ad Ecclesiam, ad Ordines promoveri posse, habetur in *c. Placuit*. 3. *et c. seq. caus. 1. q. 4.* Non obstat etiam, quod in *c. Qui bis*. 117. *dis. 4. de consecr.* dicitur, qui bis ignoranter baptizati sunt, secundum Canones ordinari non possunt, nisi magna aliqua necessitas cogat. Verum Canon iste non est

Constitutio Papalis, vel Concilij Generalis, aut Provincialis, sed est desumptus ex Pœnitentiali Theodori; ideoque non habet auctoritatem legis, *Covarr. cit. l.* Sed neque ignoranter rebaptizatus, si postea scienter id ratum habeat, sit irregularis, quia etsi rati habitio comparetur mandato quoad culpam, non tamen quoad pœnas juris, nisi exprimatur, *Avila de censur. p. 7. dis. 7. dub. 2. concl. 3.* Porro in hac irregularitate orta ex reiterato baptismo potest dispensare solus Romanus Pontifex, ut constat ex *cit. c. 2. h. t. Diaz. cit. l. lit. B.*

XVII. Quæritur secundò. An qui bis Sacramentum Confirmationis alicui contulit, vel qui bis illam scienter suscepit, irregularitatem incurrat? R. negativè, quia id Jure Canonico non est expressum, & irregularitas nunquam est statuenda, nisi in jure expressa reperiat, c. *Is, qui*. 18. *de sent. Excomm. in 6.* Nec refert, quod in *c. Dicitur*. 8. *dis. 5. de consecr.* equaliter prohibeatur iterari Sacramentum Baptismi, & Confirmationis: non enim inde sequitur, eandem pœnam imponi reiteranti Confirmationem, quæ Baptismum repenti: cum pœna non sint extendendæ à casu ad casum non expressum, *Covarr. cit. l. Diaz. cit. l. quamvis Navarr. cit. l. dicat*, quod consuetudine contrarium observetur.

Ceterum præter prædictam pœnam irregularitatis, qui scienter Baptismum reiterant, si Clerici sunt, deponuntur, *Eos*, quos. 118. *dis. 4. de consecr.* Si laici, excommunicantur, nec ad Ordines promoveri possunt, c. *ult. dis. 51.* secundum Leges verò Civiles, tam rebaptizantes, quam rebaptizati, ultimo supplicio afficiuntur, l. 1. *et 2. C. Ne sacrum Baptisma iteretur. Hostiens. in Summa h. t. n. 5. Abbas in c. 2. eod. n. 2.*

TITVLVS X.

DE HIS, QUI FILIOS OCCIDERUNT.

Hactenus actum est in pluribus Titulis proximè præcedentibus de criminibus, quæ in DEVM, & contra ejus cultum, ac Religionem directè, & principaliter committuntur: nunc agendum est de delictis, quæ immediatè proximum lædunt; & primò quidem, secundum ordinem Decalogi, de iis, quæ vitam, vel corpus proximi lædunt, cuiusmodi est homicidium: cum autem inter homicidiorum genera gravius sit parricidium, siue cædes parentum, & filiorum, ideo de illo hic Titulus præmittitur.

I. UERITUR primò. Quid sit parricidium, & quibus modis committatur? Resp. Parricidium propriè committi dicitur, quando quis occidit proprium patrem, vel matrem, l. 1. ff. *Ad legem Pompejam de parricidis*, ubi dicitur, quod sit parentis excidium, vel cædes, etiam si quis naturalem tantum, & non legitimum

patrem, vel matrem occiderit, vel etiam nutricem, & novercam, *cit. l. 1. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. Parricidium. n. 2. Farinac. in praxi crimin. part. 5. q. 120. sec. 5. n. 105.* postea verò, & nomen, & pœna parricidij extensa est ad parentes, qui filios occidunt, l. 1. ff. *dis. Tit. l. unic. in princ. C. de his, qui parent. vel liber. occider. §. Alia. Instit. de publ. judic. siue vitricus, aut noverca occidat privignum, vel privignam, siue econtrà, Farinac. cit. l. n. 111.* Idque extenditur ulterius